

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE

Broj:Gž.43/04

Brčko, 17.02.2004. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE !

Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od predsjednika suda Kaurinović Damjana kao predsjednika vijeća, te sudija Gligorević Ruže i Kadrić Zijada kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužilaca: V. H., Z. H. i Z. H.1, svi iz O., zastupani po punomoćniku S. M. advokatu Kancelarije za pravnu pomoć, protiv prvotuženog S. R. sina O. iz O., koga zastupa punomoćnik R. K. advokat iz T., a po zamjениčkoj punomoći advokat M. I. iz B. i drugotužene Federacije Bosne i Hercegovine – Federalnog MO – Vojske FBiH, zastupane po Pravobranilaštvu MO FBiH, radi naknade štete, odlučujući o žalbama tuženih protiv presude Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH broj P.334/01-I-4 od 27.10.2003. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 17.02.2004. godine donio je

P R E S U D U

Žalbe prvotuženog i drugotužene se odbijaju i presuda Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH broj P.334/01-I-4 od 27.10.2003. godine POTVRĐUJE.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom obavezani su tuženi da solidarno naknade štetu tužiocima, te da im na ime naknade nematerijalne štete za duševne bolove zbog smrti kćerke i sestre isplate novčane iznose i to: prvotužiocu V. H. i drugotužiteljici Z. H. novčani iznos od po 4.500,00 KM, a trećetužiteljici Z. H.1 iznos od 4.000,00 KM, a sve sa zateznom zakonskom kamatom počev od 27.10.2003. godine kao dana presuđenja, pa do konačne isplate. Istom presudom tuženi su obavezani da solidarno na ime materijalne štete prvotužiocu V. H. isplate novčani iznos od 1.230,00 KM, a što se odnosi na troškove sahrane i na podizanje nadgrobnog spomenika, sa zateznom zakonskom kamatom počev od 20.08.2001. godine kao dana podnošenja tužbe, pa do konačne isplate, te da tužiocima naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 400,00 KM, a sve u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja. Sa viškom tužbenog zahtjeva trećetužiteljica je odbijena, a prvotužilac je odbijen sa viškom zahtjeva za kamatno potraživanje na iznos materijalne štete.

Protiv ove presude u dijelu kojim je utvrđena obaveza prvotuženog žali se prvotuženi S. R. iz svih žalbenih razloga propisanih odredbom člana 283 stav 1 Zakona o parničnom postupku Brčko Distrikta BiH – u daljem tekstu ZPP-a ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 5/00, 1/01 i 6/02). U žalbi ističe da se u

razlozima pobijane presude ne navodi da je punomoćnik prvotuženog istakao prigovor pasivne legitimacije na strani prvotuženog, niti je dao razloge zbog čega isti prigovor nije prihvatio. Odbijajući prigovor zastarjelosti potraživanja naknade štete prvostepeni sud se pozvao na odredbu člana 377 preuzetog Zakona o obligacionim odnosima – u daljem tekstu ZOO-a ("Službeni glasnik SFRJ", broj 29/78), koja se ne primijenjuje u slučaju ako se odgovornost štetnika utvrđuje u parničnom postupku za štetu koju su tužioci pretrpjeli odgovorna je isključivo Federacija BiH, a shodno odredbi člana 172 i člana 173 ZOO-a. Iz navedenih razloga predlaže da se žalba uvaži, prvostepena presuda u dijelu kojim je obavezan prvotuženi preinači i tužbeni zahtjev tužioca u odnosu na prvotuženog S. R. odbije u cjelosti.

Drugotužena prvostepenu presudu pobija u cjelosti takođe iz svih žalbenih razloga u kojoj ističe da je prvostepeni sud propustio da naloži tužiocima da dopune tužbu označenjem vrijednosti predmeta spora. U žalbi se dalje navodi da je prvostepeni sud prekoračio tužbeni zahtjev tako što je na iznos dosuđene naknade za materijalnu štetu dosudio zakonsku zateznu kamatu od dana 20.08.2001. godine (od dana podnošenja tužbe), iako su preciziranim tužbenim zahtjevom na ročištu od 05.11.2002. godine tužioci tražili zakonsku zateznu kamatu na iznos dosuđene naknade za materijalnu štetu od dana presuđenja (od 27.10.2003. godine). Nejasni su razlozi prvostepene presude o odluci suda da je prigovor zastarjelosti potraživanja naknade štete neosnovan. Pogrešan je stav prvostepenog suda da je odgovornost drugotuženog za nastalu štetu zasnovana na odredbi člana 170 ZOO-a, pošto se ovdje radi o šteti nastaloj od opasne stvari, a opasna stvar je povjerena prvotuženom, pa nije bilo osnova za odgovornost drugotužene za naknadu štete. Stoga drugotužena predlaže da se žalba uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje ili da se ista preinači u ožalbenom dijelu.

U odgovoru na žalbu tužioci predlažu da se žalba odbije i prvostepena presuda potvrdi.

Žalbe prvotuženog i drugotužene nisu osnovane.

U prvostepenom postupku utvrđeno je da je protiv prvotuženog S.R. iz B. vođen krivični postupak zbog krivičnog djela – Ubistvo iz nehata iz člana 38 Krivičnog zakona Republike BiH, koji je po navodima iz optuženice Vojnog tužilaštva iz T. navedeno krivično djelo počinio tako što je dana 02.10.1992. godine oko 22,00 sata obavljajući dužnost stražara na obezbjeđenju Komande IV bataljona u O. na stražarskom mjestu broj 1, koje se nalazi pored asfaltnog puta, nakon što je iz mraka čuo više glasova, pa je zaključio da se prema njemu približava više osoba iste upozorio da stanu, a zatim olako držeći da zabranjena posljedica neće nastupiti, isti je u njihovom pravcu ispalio jedan hitac iz automatske puške i pogodio mladb. A. H. nanijevši joj povrede koje su kod nje prouzrokovale trenutnu smrt. Krivični postupak protiv prvotuženog S. R. obustavljen je rješenjem Općinskog suda Brčko (privremeno sjedište u M.) broj K.72/98 od 13.12.1999. godine zbog amnestije, a na osnovu člana 1 Zakona o amnestiji. Obavještenje o obustavi krivičnog postupka protiv prvotuženog tužioci su primili dana 27.04.2000. godine (spis Općinskog suda Brčko – privremeno sjedište u M. broj K.72/98).

Iz izjave prvotuženog date u krivičnom postupku slijedi da je sa nepunih 18 godina stupio u oružane snage Armije FBiH u 4. četi IV bataljon locirane u O. i da je

kritične večeri 02.10.1992. godine kao stražar bio ispred kapije zgrade Komande, koja je ograđena metalnom ogradom, kada je čuo glasove i korake iz pravca mjesne čitaonice oko 22,00 sata, pa je ispalio jedan hitac iz automatske puške koji je prouzrokovao trenutnu smrt mladb. A. H. (kćerke i sestre tužilaca), pa je nesumnjivo kriv za nastalu štetu, kako je to pravilno zaključio i prvostepeni sud i na taj način odgovorio na prigovor pasivne legitimacije istaknut od strane prvotuženog.

Dakle, prvotuženi je obavljajući svoju redovnu dužnost kao pripadnik Armije BiH prouzrokovao štetu tužiocima, pa je isti odgovoran po osnovu krivice, a drugotuženi odgovara po principu objektivne odgovornosti (odgovornost za drugog). Istina, krivica prvotuženog nije utvrđena pravosnažnom krivičnom presudom, pošto je krivični postupak koji je vođen od 1992. godine obustavljen rješenjem Općinskog suda u Brčkom (privremeno sjedište u M.) broj K.72/98 od 13.12.1999. godine zbog amnestije, koje rješenje je postalo pravosnažno dana 21.12.1999. godine, a tužiocima je dostavljena obavijest o obustavi krivičnog postupka protiv prvotuženog dana 27.04.2000. godine. Stoga se solidarna odgovornost prvotuženog i drugotužene uopšte ne može dovoditi u pitanje, kako je i prvostepeni sud pravilno zaključio.

Razloge koje je prvostepeni sud dao odbijajući prigovor zastarjelosti potraživanja istaknut od strane tuženih, kao pravilne prihvata i ovaj sud.

Naime, rok za podnošenje zahtjeva za naknadu štete prema odgovornom licu, koja šteta je prouzrokovana krivičnim djelom, propisan je odredbom člana 387 ZOO, po kojoj odredbi zahtjev za naknadu štete prema odgovornom licu zastarjeva kad istekne vrijeme određeno za zastarjelost krivičnog gonjenja.

Ovaj rok se ne primijenjuje samo u slučaju kad je krivično djelo utvrđeno u krivičnom postupku, nego se primijenjuje i kada se postojanje krivičnog djela rješava kao prethodno pitanje u parničnom postupku. Inače, postojanje krivičnog djela iz koga je šteta nastala može se utvrđivati u parničnom postupku samo izuzetno, ako je krivični postupak obustavljen, ili se nije mogao ni pokrenuti zato što je okrivljeni umro, duševno obolio ili zbog toga što je krivično djelo amnestirano (kao u konkretnom slučaju) ili pomilovano ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju krivičnu odgovornost ili gonjenje okrivljenog.

Za vrijeme trajanja krivičnog postupka rok za zastarjelost potraživanja se prekida (član 388 ZOO-a), a poslije prekida zastarijevanje počinje teći iznova (član 392 ZOO-a).

Kako su tužiocima rješenje o obustavi krivičnog postupka zbog amnestije primili dana 27.04.2000. godine, a tužbu podnijeli sudu dana 20.08.2001. godine, koja je samo preinačena u subjektivnom smislu i na drugotuženu dana 29.05.2003. godine, to je bez osnova prigovor zastarjelosti potraživanja tužilaca istaknut od strane tuženih.

Naime, zastarjelost potraživanja naknade štete, koje je prekinuto vođenjem krivičnog postupka, počinje ponovo da teče od dana pravosnažnosti presude kojom je štetnik oglašen krivim za događaj iz koga je šteta nastala, odnosno od dana pravosnažnosti rješenja o obustavi krivičnog postupka iz gore navedenih razloga, bez obzira da li je u krivičnom postupku bio istaknut imovinsko – pravni zahtjev.

Pravilno je prvostepeni sud postupio kada je prigovor podijeljene odgovornosti istaknut od strane drugotuženog odbio kao neosnovan, pošto iz dokaza provedenih u prvostepenom postupku nesumnjivo slijedi da oštećena ničim nije doprinijela da šteta nastane u većem obimu, te primijenom odredaba člana 193, 200 i 201 ZOO-a utvrdio visinu materijalne i nematerijalne štete u dosuđenom iznosu, a što se ni u žalbama tuženih ne prigovara.

Na dosuđeni iznos naknade štete prvostepeni sud obavezao je tužene da solidarno isplate i zakonsku zateznu kamatu i to na iznos dosuđene naknade za nematerijalnu štetu počev od dana dosuđenja (27.10.2003. godine), a na iznos dosuđene naknade za materijalnu štetu počev od dana podnošenja tužbe (20.08.2001. godine).

U žalbi drugotuženog se prigovara dosuđenoj zateznoj zakonskoj kamati na iznos materijalne štete, pošto su tužioci, kako se u žalbi navodi, preciziranim tužbenim zahtjevom na ročištu od 05.11.2002. godine tražili zakonsku zateznu kamatu od dana presuđenja (27.10.2003. godine), a što je tačno. Međutim, poslije ovog ročišta izvršeno je pripajanje spisa P.286/03-I ovom spisu broj P.334/01-I-4 a tužbenim zahtjevom postavljenim u tužbi u predmetu broj P.286/03-I tužioci traže zakonsku zateznu kamatu za materijalnu štetu od dana dospelosti obaveze, a zahtjev za naknadu materijalne štete dospio je onog dana kada je dužnik pao u docnju (član 324 ZOO-a), to jest, na dan podnošenja tužbe. Stoga, neosnovan je žalbeni prigovor drugotužene da je prvostepeni sud prekoračio tužbeni zahtjev tužilaca.

Tačan je žalbeni navod drugotužene da je prvostepeni sud propustio da pozove tužioce da označe vrijednost predmeta spora, shodno odredbi člana 24 stav 3 ZPP-a, pošto označena vrijednost predmeta spora u tužbi na iznos od 4.500,00 KM ne odgovara visini ukupnog potraživanja tužilaca za naknadu materijalne i nematerijalne štete, ali radi se o relativnoj povredi odredaba parničnog postupka, koja nije uticala na donošenja pravilne odluke.

Kako je prvostepeni sud na potpuno utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo kada je donio pobijanu presudu, a da pri tome nije počinio bitne povrede odredaba parničnog postupka na koje se žalbama tuženih ukazuje, niti povrede parničnog postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, to je žalbe prvotuženog i drugotužene kao neosnovane valjalo odbiti i prvostepenu presudu u cjelosti potvrditi, a na osnovu člana 295 Zakona o parničnom postupku Brčko Distrikta BiH.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Kaurinović Damjan